

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

3/4
2020/2021

Нађа Босковић, 8 година, Уметничка регионица ЖИЖАК

Софија Радосављевић, I/4 ОШ „Милутићин и Драгиња Тодоровић”

Срећан вам Свети Сава

Ето вас, надамо се, поново у учионицама, после једномесечног, никад дужег, зимског распуста. А ево и нас, да вам кажемо и покажемо да смо свих протеклих месеци мислили на вас, да смо прикупљали ваше радове како бисмо вас обрадовали њиховим штампањем у *Дечјим искрама*. Верујемо да се радујете поновном сусрету.

Пред вама је и велики школски празник Свети Сава - школска слава, па смо у сусрет њему објавили и неколико прилога који подсећају на историју Србије у средњем веку, у којој су и корени онога што слаavimo 27. јануара. Објављујемо и *Химну светом Сави*.

Све нас Крагујевчане посебно поносним чини податак, да је Свети Сава за школску славу установљен и први пут прослављен у Крагујевцу, на Савиндан, 1840. године, на предлог Атанасија Николића, ректора Лицеја у Крагујевцу.

У обезбеђивању радова помогли су нам и наши партнери. Тако у овом броју објављујемо радове награђене на традиционалном конкурс у Спомен-парка „Крагујевачки октобар“ на тему *Доста су свету једне Шумарице*, награђене литерарне радове по конкурс у Центра за образовање Крагујевац на тему *Наука је свуда* и одабране ликовне радове приспеле на конкурс Црвеног крста Крагујевац *Саобраћај и ја* за предшколце крагујевачких дечјих установа.

Честитамо вам празник и позивамо да нам шаљете радове, а ми ћемо вама ваш омиљени часопис, који покушава да очува блискост и истраје упркос проблемима које нам је донела корона.

Будите здрави, весели и успешни!

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

Година LIII • Нова серија

Број 3/4 • јануар 2021. Крагујевац

Сећања

Од насџанка „Дечјих искри“ прошло је више од пола века. У знак њијешетшја према онима који су оставили трај на њиховим страницама, а било их је много и било их је са простора читаве некадашње Југославије, у овом броју подсећамо на песму „Успаванка за Тину“, коју је наша позната песникиња Мира Алечковић својевремено поклонила нашем Часопису у септембарском броју школске 1984/85. године.

Успаванка за Тину

Тина своју маму пита
Кад ће песму да јој чита.

- Коју песму? пита мама.
- Ону тиху што је сана

да донесе санак лаки
за сан деци у дом сваки.

Паук плете мрежу танку
нашој Тини плетисанку,

златобуба злато сеје,
ситни санак Тини веје.

Бере наше дуње ранке,
нашој Тини плетисанке,

а шума што полу-спава
Тини косу прочешљава.

Зелен чешаљ, мека грана,
ал је наша Тина сана.

Сребри месец просијава
да нам дете мирно спава,

спавај злато, нана - нина
шапуће ти крива Дрина,

уморна је мала глава,
занела је шумом Сава,

спавај Тина, нана - нуна
шапуће ти модра Уна

и Морава а и Драва
све питају: да ли спава?

Већ се пита и Идријаца:
Је л' заспала наша Тинца?

Да ли спава? Да ли спава?

А месец што просијава
шапну: Тихо, дете спава...

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

Госи Дечјих искри

Крајем претходне године у издању Уставне културе „Корац“ објављена је књижа песама за децу „Крадљивци снега“ Селимирке Ковачевић, крађујевачке песникиње. Поезију је објављивала у листовима „Пољеди“, „Светлости“ и „Лиг“. Као песникиња представљана је у емисијама „Кабаре“ Радио Београда и „Осмех“ Радио Крађујевца. Поред песама за децу пише социјалну и родољубиву поезију. Збирку је оилеменио својим илустрацијама познати крађујевачки карикатуриста Мића Милорадовић. Песникињу и збирку смо представили у електронском издању „Дечјих искри“ крајем прошлог пролећа, али то понављамо и у овом шtamаном. Уз препоруку да купите и прочитате ову књижу, објављујемо неколико песама из ње.

Јована Каковљевић, II/2
ОШ „Свети Сава“

Другарство

Заиграјмо сви у круг
да кажемо ко је друг,
и да један савет дамо,
да другарство побољшамо.

Заиграјмо круга два,
Нека знају деца сва,
Да друг другу не другује,
Другарство се не купује.

Само може да се воли,
Без увреда и без боли;
Док је света и детета
Нек другарство наше цвета.

Другарство је нит од злата,
Чувајмо га ко брат брата.
Пола среће подај другу,
Са њим дели смех и тугу.

Крадљивци снега

Јуче је од снега
Наш брег био бео,
А јутрос га нема,
Неко га однео.

Питао сам сваког
Нико није знао,
Ко нам је са брега
Бели снег украо.

Смирите се, децо,
И мени је стало.
То су сунце и ветар
Шалили се мало.

Они воле шалу,
Вас у игри прате.
Ускоро ће с облацима
Читав снег да врате.

Свети Сава – школска слава

Химна Светом Сави

Ускликнимо с љубављу
Светитељу Сави
Српске цркве и школе –
Светитељској глави.
Тамо венци, тамо слава,
где наш српски пастир Сава.
Појте му Срби,
Песму и утројте!

Благородна Србијо,
Пуна си љубави
Према своме пастиру
Светитељу Сави.
Цело српство слави славу
Свога оца Светог Саву.
Појте му Срби,
Песму и утројте!

С неба шаље благослов
Свети отац Сава.
Са свих страна сви Срби,
С мора и Дунава,
К небу главе подигните
Саву тамо угледајте:
Саву српску славу
Пред престолом
Творца!

Да се српска сва срца
С тобом уједине,
Сунце мира, љубави
Да нам свима сине;
Да живимо сви у слози,
Свети Саво, ти помози.
Почуј глас свога рода
Српскога народа!

Пет векова Србин је
У ропству чамио,
Светитеља Саве
Име је славио.
Свети Сава Србе воли
И за њих се богу моли
Појте му Срби,
Песму и утројте!

Андријана Смолковић, II/2
ОШ „Свети Сава”

Немањићи

Немањићи су најзначајнија српска династија која је владала у Србији непрекидно од 1166. до 1371. године. За њеног родоначелника, под којом је средњовековна Србија досегла највиши успон, узима се велики жупан Стефан Немања. Историја, међутим, сматра да је ова династија много старија, јер су и Немањини преци били велики жупани Рашке. По историјским изворима први родоначелник рашки је велики жупан Вукан.

Од Немање је у српском средњем веку потекла српска династичка линија, која почиње од његовог средњег сина и престолонаследника великог жупана, а потом краља Стефана Првовенчаног (1196–1228). Династија се наставља овим редом: Стефанови синови краљ Радослав (1228–1233), краљ Владислав (1233–1243) и краљ Урош Први (1243–1276), затим Урошеви синови краљ Драгутин (1276–1282) и краљ Урош Други Милутин (1282–1321), Милутинов син краљ Стефан Урош Трећи Дечански (1321–1331), син Дечанског краља, краљ а потом и цар Стефан Душан Силни (1331–1355) и Душанов син цар Стефан Урош Четврти (1355–1371). Смрћу цара Уроша изумрла је српска владарска линија Немањића.

Велики жупан Стефан Немања, самодржац, господар све српске земље, устоличио се на престолу Рашке 1166. године, којој је припојио Зету, утврдивши српску власт у Приморју, Хуму и Диоклетији. Затим је ратујући против Византије, проширио Србију у Метохију, низ Косово и у долину Мораве.

Стефан Немања је на престолу Раса остао тридесет година, добро утврдивши јединствену српску државу. Изградио је неколико утврђења и неколико православних манастира, пошто се још као дечак, кад му се отац вратио у Рашку,

*Грујини раг, VII/4
ОШ „Свети Сава”, Кнић*

поново крстио по православном обреду у Петровој цркви код Новог Пазара. Иначе, Немања је рођен у Зети и прво је крштен у католичкој цркви у Рибници. Најлепши Немањин манастир Студеница уписан је у светску културну баштину.

Немања је имао три сина: Вукана, Стефана и Растка. Одрекао се престола у корист средњег сина Стефана, док је најстаријем сину Вукану дао на управу Зету. Најмлађи Растко је побегао на Свету гору и тамо се замонашио под именом Сава. Након што је одступио са престола Немања се закалуђерио на Светој гори и добио име Симеон. Монаси Сава и Симеон подигли су 1199. године на Светој гори манастир Хиландар.

Стефан Немања, односно монах Симеон, упокојио се у Хиландару 1200. године, а мошти су му 1208. године пренете у Студеницу. Српска православна црква је монаха Симеона прогласила за свеца.

Растко Немањић - монах Сава

Када се 1175. године у Расу великом жупану све српске земље Стефану Немањи родио трећи син, добио је на крштењу у апостолској Петровој цркви старо словенско име Растко.

Ономастичари, односно научници који се баве изучавањем настанка значења имена, сматрају да је име Растко добијено по храсту, који је у митологији старих Словена и Срба био обожавањено дрво, јер је у то време био посвећен старом словенском божанству Перуну. Ознаке храста као светог дрвета Срби су из паганског веровања пренели и у хришћанство, а најбољи доказ за то јесте Божићни бадњак. Многе легенде и веровања код Срба везане су за храст. Наиме, верује се да је он шумска црква, шумски двор и тамо где није било црква. За време великих збегова и сеоба Срби су се окупљали испод храстова и молили се Богу, називајући их дуб освештани или запис.

О великој љубави родитеља и народа према Растку говоре и средњовековни биографи, писци житија Светог Саве, монаси Теодосије и Доментијан. Биографи кажу да су Растка родитељи добили у старости и да су то сматрали великобожјом милошћу и небеским даром. Међутим, судећи по родословним таблицама Расткови родитељи и нису били толико стари и после њега добили су још три кћери. Кад се Растко родио, Стефан Немања је имао 42 године. Сам Немања је био најмлађи међу својом браћом, па је можда и то утицало на велику љубав према Растку.

Као дечака Растка су васпитавали најбољи учитељи, које је вољеном сину могао пронаћи моћни отац. Старија браћа Вукан и Стефан су били упућени за војсковође, а Растко је био упућиван на књигу, те није случајно забележено како је он *нежна трана великој храсти*.

За њега су стизали учитељи са Истока и Запада, и из Цариграда и из Венеције. За добре учитеље старао се и Растков стриц, господар Хума, Немањин брат, кнез Мирослав, за кога је у време Растковог детињства дијак Глигорије, у Петровој цркви код Бијелог Поља, исписивао китњасто калиграфско јеванђеље, украшено иницијалима, које је до данас сачувано као најлепши споменик наше старе писмености.

Када је Растко напунио 15 година, Стефан Немања му је дао на управу покрајину Травунију, тј. данашњу Херцеговину, коју и данас тамошњи народ у предању назива војводство Светог Саве.

Као принц од Оногшта, данашњег Никшића, Растко је са стричевима и браћом, уз оца, 1189. године дочекао код Ниша европске ратнике крсташе које је водио цар Фридрих Први Барбароса.

Растко је зрачио благошћу. За њега је речено да се никада није смејао, али да је увек био насмејан. Од такве личности очито није могао постати велики ратник. Остало је записано да је рано почео да размишља о великим тајнама човековог постојања и судбине. Још у младости највише су га занимале религија и историја.

Када је Растку било 17 година, родитељи су одлучили да га ожене. Пошто је Растко из Оногшта дошао у Рас, затекао је тамо и групу светогорских монаха. Сви они, сем једног који је био Рус, били су Срби, који су дошли да српском двору понуде своје молитве и потраже прилоге за манастире. Растко је био задивљен њиховим причама о Светој гори, као месту посвећења књизи и учењу. Тако је одлучио да са њима побегне на Свету гору и тамо се замонаши. Што је наумио, Растко је и остварио.

И биографи и предања говоре да је Немања за одбеглим сином и монасима послао потеру, али да су јој они измакли.

Када их је стигла на Светој гори, Раство је већ био пострижен и замонашен, са новим монашким именом Сава, које је добио по јерусалимском свецу Светом Сави Освећеном.

Сава је прво био монах у Русику, који је припадао руском манастиру Свети Пантелејмон. Касније ће прећи у раскошни грчки манастир Ватопед, који ће благом које му је послао отац Немања, помиревши се са одлуком сина, поправити и доградити. У Ватопед је 1197. стигао и Стефан Немања, који се у Србији одрекао престола и замонашио у Студеници, добивши име Симеон. Отац и син ће, откупивши оронути, практично из темеља подићи манастир Хиландар. У недовршеном манастиру ће 1200. године преминути Симеон. Сава ће довршити и проширити манастир и написати први типик – правила за живот манастирског братства и управљање манастиром.

У потоњим годинама Сава ће мирити браћу завађену око владарског трона, над ђивотом, ковчегом Стефана Немање, чије је тело пренео у манастир Студеницу. Да би осигурао самосталност своје државе и народа, Сава је отпутовао у Nikeју, да од тамошњег цара и патријарха тражи одобрење за оснивање самосталне Српске православне цркве.

Цар Теодор Први Лакарис хиротонисао је архимандрита Саву за првог српског архиепископа, а васељенски патријарх Манојло одобрио је да Сава може сам постављати епископе, свештенике и ђаконе на простору своје земље. Тако ће Српска православна црква 1219. године стећи своју самосталност, аутокефалност.

Сава ће своје духовно послање користити и за напредак земље и народа кроз бригу о здрављу и оснивање првих болница и школа.

Одлазиће у бројна ходочашћа у свету земљу и на света места, све до Египта. При последњем ходочашћу испословао је самосталност и бугарској православној цркви

Исцрпљен од дугог и напорног пута, доносећи ту вест у престоницу Бугарске, Трново, Сава је 14/27. јануара 1235. године у њој и преминуо, а сахрањен је у храму Четрдесет мученика. Годину дана касније његове мошти су пренете у манастир Милешеву.

Неколико векова након тога, 1594. године, турски војсковођа Синан-паша је, због велике Савине популарности у народу, наредио да се његове мошти пренесу у Београд и јавно спале.

На том месту, на Врачару, данас стоји велелепни Храм Светог Саве!

Василије Младеновић, IV/1
ОШ „Свети Сава”

Светосавље - наше друго име

Српски народе, окрени се и загледај у тунеле векова! У мноштву ликова угледаћеш великане прошлих времена! Не дозволи да се сећање на њих и њихове заслуге угаси! Они су нам оставили духовна и материјална добра, због чега им морамо бити захвални и увек истицати као водиље младима.

Почнимо од првог, најсветијег Србина – Светог Саве. Његов глас мудрости и данас одјекује из Хиландара, Студенице, Милешеве... За Светог Саву смо на посебан начин везани. Не видимо га, али знамо да је са нама по побожности, љубави коју осећамо према ближњима, али и по томе што умемо да праштамо.

Свети Сава стоји и на почетку наше средњовековне књижевности и културе. Помагао је и у напретку српске земље и народа: радио је на подизању цркава и манастира, писању црквених закона, просвети. Много је путовао, пуно запажао и учио, увек имајући на уму своју државу и њене потребе. Хиландар који је подигао са оцем, средиште је српске духовности и културе. Као први српски писац, написао је прве српске типике, први зборник канона за Србију, прву службу

Светом Симеону, прво писмо упућено из Јерусалима игуману Спиридону и прво житије о свом оцу Стефану Немањи.

Чудотворче Саво, пошаљи благослов за будућа поколења! Растерај облаке, припреми јутро за дан! Помози! Донеси мир и утеху свом народу! Душмани би да униште твој лик и дело, желећи да тако сасвим понизе наш род. Али, узалуд! Светосавље је наше друго име!

Свети Саво, ти си јединствен: и учитељ, и ктитор, и писац, и државник и визионар! И према непријатељу односио си се мудро, са стрпљењем монаха. Са тобом сагори свака нада туђина. Више од свих уочио си српску неслогу, па си нас учио да љубимо ближњег свога и боримо се за праве људске вредности. Учио си нас и да будемо своји, да се уздамо у доброту и мудрост, да помажемо људима у невољи, да праштамо и да љубављу оплемењујемо живот.

Зато ми, Срби, знамо шта ти дугујемо! А сваког јануара нека нас Савиндан поново подсети да никад не изгубимо вољу за животом, већ да се трудимо да радимо и стварамо свет по твојим саветима – свет без мржње и похлепе, свет наде, свет вере, просвете и добротинства!

Давид Брозичевић V/3
ОШ „Мирко Јовановић”

Врлина је његов престо

Сва љубав, срећа, доброта
и истинска унутрашња лепота,
у срцу топлота...

Сва мудрост и искреност
у једној души.
То нико не може да угуши.

Упорност и воља,
кроз мећаву и ноћ тамну,
водили су га до осветљеног
манастира.

Иако је могао да бира,
одабрао није злато и свилу,
већ је одабрао веру и оданост Богу.
Упутио се манастиру.

Пошао је стазом дугом.
Осећао је, не само срцем,
већ и духом.

Маријана Стевановић, III/1
ОШ „Нађалија Нана Недељковић”

Мина Петровић V/2
ОШ „Мирко Јовановић”

Помагао је свима,
старима и немоћнима.
Децу је учио да воле и доброту
шире,
да поштују монахе и манастире.

Цркве, болнице и школе
градио је вољом чврстом.
Веровао је да је знање благо,
да је здравље важно,
да су вера и нада,
једино што жеље претвара у дело.

Знање, доброта и пожртвованост,
створили су његов престо,
саткан од врлина
и најбољег људског чина.
Срби славу славе
лик и дело Светог Саве!

Нађалија Млагеновић VII/2
ОШ „Милоје Симовић”
Наставник: Ана Мушавцић

Мудра глава

Бела брада, мудра глава,
нико други – Свети Сава.

Кад је отишла паметна глава,
цела је Рашка плакала од муке
а Света гора од среће раширила
руке.

Постала је богатија за једног члана,
не било каквог, већ злата вредног –
мудру главу, пастира Саву.

Тамјан и свећа у свакој школи,
ходницима шире мирисе своје,
хладног 27. јануара обележавају
школску славу – Светог Саву.

Корачам школом, жиле се леде,
јачина славе у ваздуху влада.
Поносна сам као и сва деца
што баш ми имамо Саву за свеца!

*Лана Љубисављевић VI/1
ОШ „Милоје Симовић”
Наспавница: Ана Мушавцић*

*Софија Коцић, V/2
ОШ „Мирко Јовановић”*

*Немања Анђелковић, VII/2
ОШ „Свети Сава” Тојоница*

Уместо круне заволе Бога

Рођен као Растко
од Немање, оца свога
уместо круне заволе Бога.

Његове су жеље другачије биле,
Љубав према књигама,
снови једне чисте душе, миле...

И сан највећи оствари он,
у манастир крену широкога срца
да монашки прими чин
и духовни буде син!

Свети Саво, име твоје
сви сад знају!
Сви се моле
и за цркве и за школе,
што остави свима нама.

Нека је срећна школска слава!

*Јован Кандић V/2
ОШ „Мирко Јовановић”*

Лик и дело Светог Саве

Српска православна црква прославила је шест векова самосталности, коју је децембра 1219. године издејствовао Свети Сава од византијског цара. Двадесет седми јануар обележава се као празник свих школа, појединих здравствених установа и крсна слава православних верника.

Свети Сава рођен је 1175. године као Растко Немањић, најмлађи син великог жупана Стефана Немање. Одрастао је поред родитеља и два брата, Вукана и Стефана. Пошто су Немањићи владали српском државом и живели веома богато, почели су да праве цркве, болнице и друге задужбине које ће оставити народу. За време Немањића Србија је била највећа држава на Балкану.

Они су живели у изобиљу, али богатство и моћ нису привлачили њиховог најмлађег сина Растка. Њега су привлачиле књиге и монашки живот, па је одлучио да оде на Свету гору. Бежи из очевог дома, долази до манастира и куца молећи монахе да му отворе врата. На Светој гори Растко се замонашио и добио име Сава.

Након очевог повлачења са трона на чело државе је дошао Стефан, а Србија постала краљевина. Пошто се и Стефан Немања замонашио у Студеници и добио име Симеон, одлази на Свету гору код сина Растка, где оснивају манастир Хиландар. Сава је постао ђакон, свештеник и архимандрит у Солуну. Након очеве смрти вратио се у Србију, доносећи Немањине мошти над којима је измирио браћу посвађану због власти. Сава затим постаје архиепископ.

*Кашарина Мисирлић, V/2,
ОШ „Мирко Јовановић“*

Хиљаду двеста двадесете Сава објављује први српски зборник, који је обухватао црквене и грађанске законе и оснива црквену скупштину, која се заснивала на веровањима хришћанске православне цркве.

Преминуо је у Трнову (Бугарска) 1235. године враћајући се из Јерусалима. Краљ Владислав преноси његове мошти у манастир Милешеву. Крајем 16. века Турци су спалили Савине мошти у Београду.

*Маша Милуновић V/2
ОШ „Милоје Симоновић“*

Наставник: Милена Обрадовић

Доста су свету једне Шумарице

Велики одзив

Традиционална манифестација „Доста су свету једне Шумарице”, посвећена ученицима стрељаним 21. октобра 1941. године, обухвата ликовни и литерарни конкурс за ученике основних и средњих школа. Овогодишња тема је била мисао *Верујте да је добро јаче од зла* књижевника Венка Андоновског из његове драме *Изрешетане душе* изведене на прошлогодишњем Великом школском часу.

На конкурс је пристигло 1006 радова из 141 основне, 53 средње школе и 9 ликовних радионица. Литерарних радова је било 311, а ликовних 695. Жири за оцену литерарних радова радио је у саставу: Венко Андоновски, књижевник, професор славистике, председник, Гордана Вучковић, професор књижевности, Ненад Карамиджалковић, етнолог-антрополог и Јелена Давидовић, историчар уметности. Ликовне радове је оцењивао жири који су чинили Олгица Марисављевић, ликовни педагог, Зорица Кузмановић, професор разредне наставе и Љубица Луковић, историчар уметности.

Критеријуми жирирања били су разноврсност, садржајност и квалитет радова на задату тему, као и на потребу да се о њој изразе на оригиналан и упечатљив начин.

Жири за литерарне радове је одлучио да у конкуренцији нижих разреда основних школа прва награда припадне Тари Веселиновић II/1, ОШ „Горња Варош” (Земун), друга Михајлу Јаковљевићу IV/3, ОШ „Слободан Пенезић Крцун” (Јунковац), а трећа Мари Станишић II/2, ОШ „Дубрава” (Кња-

жевац). У категорији виших разреда основних школа прву награду је завредео Ахмед Халилбегић IX разред, Прва основна школа (Живинице), другу Јана Карталија VII разред, ОШ „Бановић Страхиња” (Београд), а трећу Данило Стаменковић VI разред, ОШ „Бранко Радичевић” (Врање).

Међу средњошколцима прву награду је освојила Ивона Илић II/1, Дванаеста београдска гимназија, другу Вељко Петровић IV/8, Друга крагујевачка гимназија, а трећу Јелена Илић, ЈУ Економска школа (Добој, Република Српска).

Жири за ликовне радове, у категорији нижих разреда основне школе награде је доделио следећим ђацима: прву Соњи Андрић IV/3, ОШ „Михајло Петровић Алас” (Београд), другу Илији Лончаревићу III/2, ОШ „Милан Благојевић” (Лучани), трећу Тарику Алићу IV/2, ОШ „Десанка Максимовић” (Прибој).

Међу старијим основношколцима прва награда је припала Јани Маријановић, Центар ликовних уметности (Крагујевац), друга Марији Дабетић VIII/3, ОШ „Бранко Радичевић” (Бујановац), а трећа Ђорђу Рвовићу VIII/2, ОШ „Живко Љујић” (Нова Варош).

Прву награду међу средњошколцима освојио је Јован Недељковић, I/1, Алексиначка гимназија, другу Нина Гајић III/3, ТУШ „Тоза Драговић” (Крагујевац), трећу Татјана Рајшић, други разред Едукативног центра „Кардаш арт” (Сремска Митровица).

У овом и наредним бројевима објавићемо награђене радове.

Добро се добрим враћа

Боље је чути цвркулт птица,
Него рафалну паљбу машинке.

Боље је слушати звуке жица,
Него ли пратити у рат војнике.

Боље да грми и муња сева,
Него да бомбе небо секу.

Боље да мама беби пева,
Него да сузе морима теку.

Злодела страшна уништити,
Добрим делима, зло покорити,
Лепим речима се вреди борити.
И тако земљу без зла створити.

Не око за око, не зуб за зуб,
Не буди насилан, не буди груб,
Јер добро се добрим враћа
А зло животом плаћа.

*Тара Веселиновић II/1
ОШ „Горња Варош”, Земун
учишћељица: Зденка Ђорђевић*

*Ђорђе Рвовић VIII/2,
ОШ „Живко Љујић” Нова Варош
наставница Милка Лојаница*

*Илија Лончаревић, III/2,
ОШ „Милан Блајојевић”, Лучани
учишћељица Војинка Радисављевић*

Чини добро, не кај се

Причали су стари наши,
ко зло чини, зла се плаши.
Што да светом мржња влада
па недужно дете страда.

Нека ти срце меко буде
и усрећи друге људе.
Није битна боја коже,
кад се добра дела множе.

Шта посејеш, то и жањеш,
немој да се после кајеш.
За хуманост време нађи,
да ти живот буде слађи.

Добро чиниш па се надаш,
да се дигнеш и кад падаш.
Само добро, злобу мења
и судбину поколења.

*Михаило Јаковљевић IV/3
ОШ „Слободан Пенезић Крцун”, Јунковац
учишћељица: Весна Јовановић*

Како сам добрим победила зло

Зашто су људи зли? Да ли је то карактерна особина са којом се родимо или је током живота стичемо? Како уопште можемо бити срећни ако некога повредимо? Све су ово питања на која немам одговор, али из свог примера знам да се против зла морамо борити и да га можемо искоренити.

Испред школе су ме данима пресретале две осмакиње, истресале ми торбу, отимале ужину, оловке. Молила сам да ме оставе на миру, али би ми при сваком сусрету срце све јаче тукло, а ноге постајале толико тешке, да нисам могла ни корака даље.

„Смириће се. Ово је ваљда био последњи пут”, заваравала сам дуго саму себе. Покушавала сам чак да их оправдам, мислећи како су те велике секе сиромашне и немају шта да једу, уставле на леву ногу. Можда их неко тера да буду такве, а можда су само несрећне и тужне, јер их родитељи не мазе код куће. Чак и да је тако, схватила сам да ја нисам

*Јана Марјановић, VII
Центрар за ликовно усавршавање
„Целус”, Крајујевац,
менџорка-Миња Радашиновић*

крива и одлучила да све то прекинем и некако им помогнем.

Наредног дана скупила сам снагу и ушла у њихов разред. Збуњени погледи, две сада уплашене другарице, дали су ми још више храбрости да наставим даље. Пружила сам им по половину своје малене ужине и по једном их пољубила. Онда сам њиховој разредној објаснила шта сваког дана раде и питала како ја могу да помогнем, јер је очигледно да имају неки проблем.

Истог трена су добиле укор, а мени су се, постиђене и осуђене од целог разреда, извиниле и обећале да ме више никада неће узнемиравати.

Управо због овог искуства верујем да свако зло које нас задеси не може вечно да траје, јер је добро увек јаче и свакако ће кад-тад победити.

*Мара Сјанишић II/2,
ОШ „Дубрава”, Књажевац,
Учишљељца: Данијела Јеленковић*

*III награда Тарик Алић, IV/2
ОШ „Десанка Максимовић”, Прибој
менџорка Снежана Николић*

Хладни мирис крви

Како је само лепо ово јесење сунце, благо и топло, сјајно и округло као топле погаче које се продају у пекари преко пута! Кад би наишао неки Немац овако рано да му изгланцам чизме и купим себи једну, топлу и меку као јастук на коме сањам о њој.

Покушао сам синоћ да сакријем пар новчића и да је ујутру купим. Нисам имао среће. Отац је видео и ошинуо ме хладним, прекорним погледом. И те његове речи, најгоре речи о мени боле као меци, кидају моју гладну душу. Стидим се, стално се стидим. Стидим се због оца који зна да сам себичан, прождрљив, незасит, да не мислим на сестре и браћу већ само на своју вечито гладну утробу.

Стидим се због мајке коју гледају с презиром јер чистим чизме Немцима, понекад сам и њихов потрчко. Кажу, прљав је то новац. Можда су у праву. Срамота ме је да кажем, али сада бих се обрадовао неком Немцу као свом најрођенијем! Ох, када бих само једном могао да осетим како ми се топи у устима, како ми греје гркљан и ствара осећај топлине у стомаку погача сјајна као благо јесење сунце, топла и мека као мајчино крило из кога сам одавно протеран да на улици чистим.

Марија Дабетић, VIII/3
ОШ „Бранко Радичевић” Бујановац,
професорка Маријана Стоиљковић

Соња Андрић, IV/3
ОШ „Михајло Пешировић Алас” Београд,
учишљица Александра Кашерих

Да ли је могуће? Немци! Ох, има Бога! Једном је и мене погледао! Коначно ћу је пробати! Срећан дан! Ух, баш их је много! Каква је то гужва? Откуда толики људи?!

- Чишћење, чиш... хеј, полако... пола... моје четке! Станите, немам друге! Од тога живимо!

Видео сам свога оца. Никада ме није гледао са толико љубави, патње, кајања, бола...

- Сине, добри мој сине - чуо сам, јер има Бога! Бог је добар и велики. Дозволио ми је да чујем те дуго очекиване речи, заборављене и изгубљене у тами незнања, а сада поново пронађене. Зло и смрт не могу победити скривену доброту. Маса нас је раздвојила. Свуда је мирисала крв, металним, хладним мирисом. Ни сунце није могло да загреје тај хладни мирис крви.

Јесење сунце подсећало је на охлађену погачу. Осетио сам оштар бол у стомаку, а онда топлину. Сунце погача спуштало се ка мени, добром сину који више никада неће бити гладан.

Јана Карталија, 7. разред,
ОШ „Бановић Страхиња”, Београд,
наставница: Јасмина Тодоровић

Из Вукова рукава

Објављено је више издања српских народних приповедака које је прикупио Вук Стефановић Караџић. У Новинама српским Вук 1821. г. објављује своју прву збирку Српске народне приповејетке са дванаест прича. Следећу збирку, практично антологијску, са 50 прича, у коју је уврстио шест из првог издања, објављује у Бечу 1853. године. Вук ни у овој није објавио све што је сакупио. Неке приче је објављивао у периодици, а неке су остале у његовој оставиштини након смрти. Тако је 1870. г. објављена поштено најобухватнија збирка, у коју су ушле и такозване шаљиве приче. Објављујемо у изворном облику избор управо тих прича, које често имају и јоучни карактер.

Зет и пуница

Некакав зет дође у пунице, и сједећи код ватре види ће две жене добро посаде један лонац, па помисли у себи да оно што се у лонцу кува, већ није за јело, и као што су зетови према пуницама шаљиви и безобразни, намисли да га и он још тако пресоли, да се ни у уста узети не може, па онда оставши сам у кући, завуче руке у сланицу и заграби пуне прегршти соли.

Сланица је била од дрвета и имала округлу јаму, на коју се со унутра сипала и напоље вадила. На ону јаму он руке увуче ласно у сланицу, али их заједно, још пуне соли, нипошто није могао напоље извући, и тако мучећи се око тога и натежући, руке подбуну да најпослије ни једне ни празне није могао извући. Кад у том неко лупи на врата, он брже боље седне, па сланицу с рукама метне међу ноге да се не би виђело шта му се догодило.

Кад потом седну за вечеру, он од срамоте не смједне казати шта му се догодило, него рече да је сит и да не може вечерати ништа. И тако, после много нуђења и мољења, он на чудо и жалост свију укућана не ћедне ни сјести за софру нити шта окусити. Кад се по вечери чељад разиђу из куће, он устане и носећи сланицу на рукама изиђе напоље, па угледавши за кућом кроз мрак своју пуницу ће стоји, помисли да је пањ некакав, па размахнувши сланицом удари је по плећима колико игда може, говорећи тамо њој матер:

- Ти мени не даде вечерати.

Пуница се на то тргне и одговори му:

- Анатема те било! Како ти нисам дала вечерати? Та нијесам ли те звала и нудила више од десет пута!

НЕПОЗНАТЕ РЕЧИ

ПУНИЦА – ташта

СЛАНИЦА – дрвена посуда за чување соли у сеоском домаћинству

ПОДБУНУТИ (руке) – отекнути, надути се

(Х)РУПИТИ – нагло ући, улетети

СОФРА – сто за којим се седи кад се једе, постављен сто за јело

ЧЕЉАД – укућани

АНАТЕМА – проклетство; *анатема те било* – клетва са значењем : проклет био!

Како су настјала имена насеља (По Тодору Радивојевићу у књизи Насеља у Лепеници из 1911)

БАЉКОВАЦ: Налази се јужно од Крагујевца, на левој страни речице Ждраљице. Највећи је део села на гребену и на источној страни косе која дели воду Ждраљице и Ердечице. На северној страни куће баљковачке Горње Мале скоро су се састале са кућама белошевачких Милићана. Горња Мала простире се с обеју страна Баљковачког, а Средња (под Куковим Липама) на обема обалама Вардекичког потока. Између њих су сеоска имања, а источно од ових махала су Речани (Доња Мала). Осим Ждраљице, Баљковачког и Вардечичког потока кроз сеоски хатар тече и поток Медна, који почиње извором Бакарњачом под Гувништима.

Баљковац су основала два рода (Банковићи и Бојанићи) за време Друге сеобе. Банковићи су од црногорског племена Бјелопавловићи. Баљковац је најпре био збег на месту где је данас Старо Село. Први помен села налази се тек 1810. године. О постанку имена села постоје у народу две приче. Једни веле да је село добило име од извора Баљковац с кога су увек доносили воду кнезу Милошу у Крагујевац, јер је боља од теверичке и трмбаске. Други пак причају, да се сеоски спахија, који је живео у Крагујевцу, звао Баљко и по њему спахилук Баљково, касније измењен у Баљковац.

ДРАЧА: Драча је на обема странама милановачког друма, северозападно од Крагујевца. Идући према Горњем Милановцу, удесно од друма, је сеоска мала Мали поток, улево су од насипа Горњи и Доњи крај на потоку Кривачи, левој притоцици Драчке реке. Куће су ових крајева наспрамне у истој улици. Оне су подигнуте испод брда Висибабе, на коси Ђермановцу и на заравњеном темену косе Бара.

Село су основала четири рода: Ђурчићи, Бисенијићи, Илићи и Гарашани. Ђурчићи су Колашинци. Кад су дошли у Шумадију, један њихов део се одвојио и прешао у Срем, где је основано село Ђурчиће. Илићи су Приштинци. Доселили су се најпре у грузанско село Драгушицу, где су живели неко време, па су одатле прешли овамо. Гарашани су Бјелопавловићи. Драча се први пут помиње у Извештају о селима Ваљевске епархије из 1735, тако да спада у најстарија лепеничка насеља.

Међу знаменитостима овог села издваја се манастир Драча, који се помиње у Врдничком поменику с краја XVI века. Нову цркву овог манастира сазидао је обор-кнез Станиша Марковић Млатишума 1735. године, у време када је ово подручје било под аустријском влашћу. Манастир Драча је врло живописног положаја. Саграђен је баш на улазу Драчке реке у клисуру, на њеној левој страни. Са свију страна манастир опкољавају висока брда: Рујевица на југу и Богосављевица на северу, која граде клисуру Драчке реке.

Село је добило име по манастиру Драчи. Манастир, пак, назван је по месту где је подигнут и где је пре тога био трњак или драча. Само пак насеље основано је на месту званом Шљап, па се и оно неко време тако називало.

Чувајмо природу

Сањам...

Мали сам. Седим у кући, досађујем се.

Изазим напоље и не видим ништа око себе, осим једних чудних врата. Отварам их. Бело светло ми бије у очи. Улазим унутра, и на моје изненађење, испред себе видим неку лабораторију.

Погледам око себе, видим боце, неке састојке, микроскопе и још пуно разне опреме за... НАУЧНЕ ЕКСПЕРИМЕНТЕ! Све што видим испред и око себе, изгледа као нешто што се користи за проучавање хемије, биологије, природе. Осећам се јако узбуђено!

Облачим бели мантил, навлачим заштитне рукавице и заштитне наочаре.

Почињем да експериментишем.

Не знајући шта тачно радим, спајам семе јабуке са неком љубичастом течношћу, и стављам све то у саксију. Брзином светлости у саксији ниче мало дрво јабуке! Јабуке нису још довољно зреле, зато додајем још оне љубичасте течности и, гле, помаже!

Био сам врло нестрпљив, па сам изгледа додао превише течности, због које се, истом брзином светлости, све распало... Дрво је пребрзо увенуло, а плодови се наједном смежурали. Морао сам ово поправити, али нисам био сигуран како?!

Онда ми је на памет пало нешто што сам учио у школи. Свака биљка има корен, а корен моје биљке, под микроскопом, био је потпуно љубичаст унутра.

Схватио сам да сам претерао, па сам у следећем покушају сипао мало љубичасте, мало црвене, мало плаве течности, али само по ивицама корена. Дрво је коначно било зелено, здраво, а јабучице слатке као мед. Успео сам!

Моја радозналост терала ме да даље спајам семенке разних биљака са чаробним течностима, уз чију помоћ су биљке расле невероватном брзином.

Испробавајући на биљкама, дошао сам коначно до формуле: семе биљке, 40 процената љубичасте, 23 процента црвене и 37 процената плаве течности и кап воде.

Изашао сам из лабораторије са свом том опремом уз себе, и већ сам путовао по свету, лечио биљке, стварао нове тако где их није било, са једном једином мишљу у глави: Свет се мора поправити. Природа мора да се излечи, биљке морају опет свуда да расту, јер без биљака, без кисеоника, нема нам живота на планети. А само њу имамо.

Тргнуо ме татин позив за буђење!

Све ово био је само сан.

Или можда не?!

До неког новог сна или неке нове јаве... Чувајмо Планету!

*Јаков Стевановић III/4
ОШ „Стијанислав Сремчевић”, Крагујевац*

Несхваћени у свом времену

Реч научник асоцира ме на Николу Теслу, Михаила Пупина, Милутина Миланковића и друга светла имена наше науке. Бити научник, изгледа значи бити другачији, несхваћен и врло често сам против свих. Да ли је ово висока цена за напредак човечанства?

Чини ми се да се будући и потенцијални научници издвајају својим рођењем. Њихова потреба да стварност сагледају другим очима и непрестано постављају иста питања док не дођу до поузданих одговора, чини их особеним и издваја их. Зато је тих бистрих умова тако мало. Врло често се догађало да њихова научна теза крене посматрањем уобичајене ситнице свакодневног живота, отпушавањем цеви, посматрањем накострешне длаке мачке... Само одабрани неком силом имају и воље и снаге да изнова и изнова посматрају једну те исту ствар како би дошли до одговора и правила по коме се ствари одвијају. Особени и своји, често нису били свесни да иду много корака испред времена у коме живе. Неретко су били несхваћени и неприхваћени од својих савременика који нису могли да докуче важност нових идеја. Моје амбиције према науци и научним открићима

ма нису велике, али увиђам и разумем и разумем њену добробит за човечанство.

Наравно, када бих се нашла у улози те светле личности волела бих да помогнем не само човеку, већ и природи. Мој изум би, на пример, био транспортер. Поред тога што би допринео науци и човечанству, помогао би и природи. Било би мање саобраћаја, тиме мање издувних гасова, нафте и бензина. Природа би била много чистија, а ваздух који удишемо још више.

Непрестаним развојем и открићима човек себи олакшава живот, скраћује време производње и повећава добит. Питање је куда хрли и зна ли где ће да стане? Јесу ли све новине у корист човека и његовог окружења или ће му се по неки изум вратити у лице као бумеранг?

Најбољи пример за то је Нобел. Схвативши коб свог проналаска покушава да се искупи човечанству награђујући сваке године појединце који су својим проналасцима помогли свету.

*Анђелина Николић VI/2
ОШ „Драгиша Луковић Шћанац“,
Крагујевац
Ментор: Јелена Стефановић*

*Андријана Смолковић, II/2
ОШ „Свети Сава”*

Да старимо без болести

Како је последњих месеци свима нама актуелна тема обољевање људи изазвано вирусом, размишљао сам доста на који начин може да се утиче и спречи „напад“ агресивних микроорганизама на човека.

Кад порастем волео бих да постанем микробиолог и да радим у лабораторији, да проучавам својства и способност бактерија и вируса за изазивање болести код човека. Волео бих да изолујем све бактерије, вирусе и гљивице које изазивају болести код људи и да пронађем методу којом бих изменио њихов начин деловања и потребу да им човек буде домаћин, то јест да се размножавају у људском организму и узрокују болести. Укратко, волео бих да изумем спречавање уласка опасних микроорганизама у тело човека. Тако би људи били срећнији, јер би били здрави, не би оболевали и не би се мучили. Људи би природно старили и дуже и квалитетније живели. Чудно ми је како нешто мало, невидљиво голим оком, може да убије човека и зато сам се дао у размишљање шта учинити и изменити код патогених организама да им човечији организам не буде више интересантан.

У животу увек треба имати идеју, тежњу, жељу за позитивним променама, па никад се не зна...

Максим Марковић II/3
ОШ „Сшанислав Сремчевић“, Крагујевац

Петра Ралевић, VI/2
ОШ „Мирко Јовановић“

„Патуљци и виле”, Милош Петковић

„Патуљци и виле” су тетралогја епске фантастике за децу, аутора Милоша Петковића, у којој је свака од четири књиге посвећена једном годишњем добу. Прича прати двоје необичних и одбачених припадника свога рода – Гају Брезану, вилу полумљеног крила и патуљка чаробњака Барбуа Рићобрадог, њихов случајни сусрет, зближавање, а затим и борбу против зле вештице Море.

Ови узбудљиви романи препуни су несвакидашњих ликова и појава, као што су печурке које говоре, даждевњак који мења боју у зависности од тога да ли неко говори истину или лаж, циновска корњача која на својим леђима носи острво...

Тетралогја „Патуљци и виле” забавиће вас, али и научити шта је право и искрено пријатељство, како превазићи страхове, и показати да се мудрост и храброст крију у сваком од нас.

Невена Петковић

„Исидора Мун креће у школу”, Харијет Манкастер

Исидора Мун је посебна јер је другачија! Њена мама је вила, тата је вампир, а она је и једно и друго. Воли ноћ, следе мишеве и своју црну балетску сукњицу, али воли и сунчеву светлост, свој магични штапић и Ружичастог Зеца. Дошло је време да пође у школу, али Исидора није сасвим сигурна где припада – школи за виле или школи за вампире.

„Сто сати мрака”, Ана Волц

Лузерима који су ме зачели:

Мислила сам да имамо дил.

Радила сам домаћи, постојављала стио и нисам урадила ир-сини на иујуку. Ви стио ме хранили и нисте радили ствари збој којих се завршава у зајвору.

Овај дил више не стиоји. То ми се чини више нећо очиледним.

Емилија де Вит увек је била узорно дете, али када је њен отац направио скандал због којег је интернет експлодирао, а увреде почеле да пљуште са свих страна, спаковала је кофере и без ичијег знања одлетела у Њујорк, свој омиљени град. Ипак, проглашење њене Декларације независности неће ићи глатко, иако је путовање испланирала до најситнијег детаља.

Није, међутим, рачунала на то да ће завршити на прагу странца као бескућник. Није планирала да се спријатељи са Сетом, Еби и Џимом. Није могла ни да наслути да ће ураган Сенди кренути обалом и да ће се устремити право на град. Желела је

само да побегне од својих родитеља, да се ослободи проблема и старог живота. У друштву два тинејџера и неустрашиве деветогодишње девојчице, Емилија ће морати да се суочи са још једним ураганом, али ће схватити да они понекад могу довести живот у ред а сто сати мрака донети просветљење.

Роман „Сто сати мрака” освојио је 2015. године Награду „Нинке ван Хихтум” (названу по списатељици књига за децу), за најбољу књигу за узраст преко 13 година, 2016. Награду „Мали Сервантес” и Награду фламанског жирија за децу и младе, а 2018. године естонско признање за најбољу књигу за омладину (Хеа ноортераамат). Лична прича ауторке преточена у речи четрнаестогодишње Емилије освојила је милионе читалаца широм света и представља идеалан начин да се читаоци у Србији упознају не само са књижевним опусом Ане Волц већ и са холандском књижевношћу за омладину.

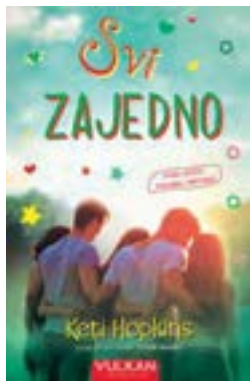
„Чаробњак из Оза”, Л. Френк Баум

– У сваком случају – рече Страшило – ја ћу ипак тражити мозак, а не срце, јер будаласт човек не би знао шта ће са срцем чак и кад би га имао. – Ја ћу тражити срце – одврати Лимени Дрвосеча – јер мозак човека не чини срећним, а срећа је најбоља ствар на свету.

Када страشان циклон погоди Канзас и однесе њихову кућицу, девојчица Дороти и њен пас Тото обрешће се у чаробној Земљи Оз. Дороти више од свега жели да се врати кући, а у томе јој може помоћи једино Велики и Страшни Оз, чаробњак који живи у Смарагдном граду. На чудесном, узбудљивом, понекад и опасном путовању, Дороти и Тото ће доживети многе авантуре, а успут ће стећи необичне пријатеље којима ће помоћи да остваре своје снове.

Једно од најпопуларнијих дела америчке књижевности за децу, ова књига нас учи да су упорност, храброст, пријатељство и великодушност вредности које ће нам помоћи да савладамо све препреке. Оне се налазе у сваком од нас, само треба да се добро загледамо у себе да бисмо их пронашли.

„Л. Френк Баум је деци показао да се магија крије у свакодневици, чиме је милионе дечака и девојчица нагнао да заволе читање.” Салем Прес

„Сви заједно”, Кети Хопкинс

У Кетином животу дешавају се велике промене – селидба у нову кућу где ће коначно имати своју собу и женидба њеног оца са Џен. Иако се радује свему томе, Кет је у исто време забринута због тога што се њен стари живот завршава и што напушта своју кућу.

Кетини пријатељи долазе да буду уз њу. Док играју Истина, изазов, обећавају да ће увек бити ту једни за друге – ма шта се дешавало у њиховим животима. И како планови за селидбу и венчање добијају свој коначни облик, Кет схвата да иако се многе ствари у животу мењају, оне наважније увек остају исте.

Саобраћај и ја

Црвени крст Крајујевац је организовао наградни конкурс за предшколце на тему „Саобраћај и ја”. Објављујемо избор радова са овог конкурса.

Анија Прековић
„Бубамара”, ПУ „Бурђевдан”

Данило Јовановић
„Зека”, ПУ „Бурђевдан”

Анђелка Пејронијевић
„Цицибан”, ПУ „Бурђевдан”

Ашанасија Блајчевић
„Цицибан”, ПУ „Бурђевдан”

Елена Јовановић
„Невен”, ПУ „Бурђевдан”

Искра Стиковић, „Цветић”
ПУ „Нада Наумовић”

Мина Ракочевић
„Зека”, ПУ „Бурђевдан”

Новак Косџић
„Цицибан”, ПУ „Бурђевдан”

Оџен Миливојевић и Захарије
Бурасовић, „Лане”, ПУ „Нада Наумовић”

Пеџра Милошевић
„Ауџић”, ПУ „Нада Наумовић”

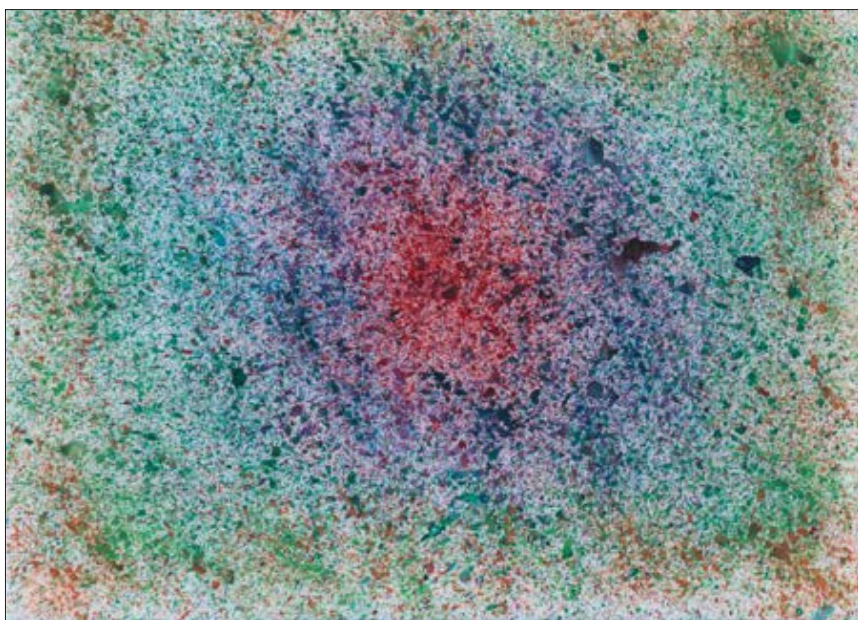
Теодора Гоџић
„Колибри”, ПУ „Бурђевдан”

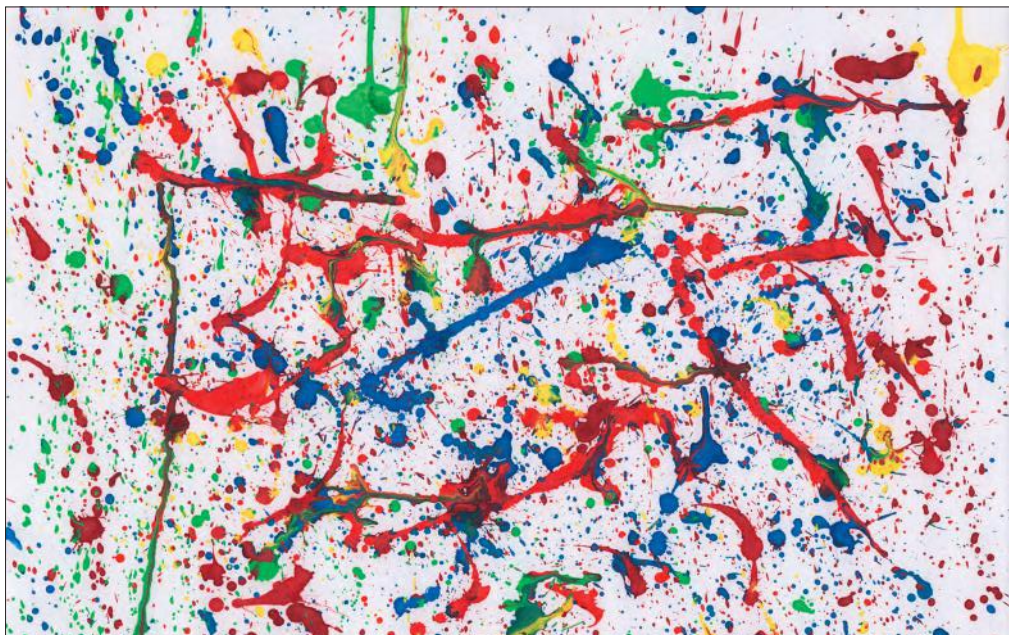
Нина Фланицнер и Христина Радуловић
„Лане”, ПУ „Нада Наумовић”

Лана Миленковић,

Теодора Станојевић, VIII/2

Илија Пришић, VIII/1

Александра Гајић, VII/2
ОШ Мирко Јовановић

Катарина Колаковић, VI/1
ОШ „Свети Сава”

Загонетке

Народне зајонетке су традиционалне јоворно-мисаоне јоруке. Састоје се из метафоричној, или нејосредној, двосмисленој, нејасној и често збуњујућеј пишања, које има јошово ушврђени облик, на које јосстоји само један одјовор.

Покушајте да дајте одјовор на ове, које објављујемо.

Ако стје чули или јрочистијали неку занимљиву зајонетку, јоделиште је са нама и вашим друћарима.

Дању клања, ноћу звезде броји.

(owpdəf əz denʎb)

Паде бисер у село, село бисер покупи.

(əpnɪk)

Бије те, а не видиш га.

(betəɹ)

Без ексера на зиду виси.

(əniɪɫəɪɪ)

Никад га није било, никад га неће бити, а још увек га има.

(ɪənəɪɪ)

Од ње узимаш, она све већа.

(ɹɪɫɪ)

Питалице

Питалица је сажетја форма, део народне књижевности, а чине је пишање и одјовор који је мудар, али и често духовити.

Оне су јоучној карактера, ја их јајљиво јрочистијаште и обраштиште јајњу на јоруку.

Питали касапина:

- Где у вола има највише меса?

- Под кожом!

Питала жена мужа:

- Моли ли ико Бога за твоје здравље као ја?

- Моли више један од мојих дужника него и ти и мајка ми.

Умирао богат човек, па плакао, а упитали га:

- Зар ти је жао умрети?

- Није, него што ће ме се синови и шћери по мојој смрти поклати.

Народне пословице и изреке

То су сажете живојне мудрости и искуства народа. У пословицама се често јасно граниче добри и лоши постојци, као и награда или казна за одговарајуће деловање.

Како сјеме посијеш, онако ћеш и жито
врћи.

Што не желиш себи, немој ни другоме.

Добар глас се далеко чује, а зао још
даље.

Баци добро низ воду, доћи ће ти уз
воду.

Дрво се на дрво наслања, а човек на
човека.

Ко се не да познати, мотри га с ким се
мијеша.

Брзалице

Народне брзалице се заснивају на звуковној или појмовној ири тласова и слојева, чији је распоред шежак за изговор. Карактеришу их речи које су сличне и у којима се најчешће налази многе суласника, што ошјежава њихов брз и шачан изговор. Оне су шест за свакој ко жели у љумце.

Организујуше шакмичење са друтарима у шоме ко може неку од ових брзалица шри љуша да изговори без грешке.

Ко покопа попу боб? Поп покопа попу боб!

Клупко кануре оканурене и неоканурене.

Прошиј конач кроз покробац

Оче наш, како знаш, метни погачу пред нас, ако остане, ево нас.

Млади ствараоци

Интервју: Нина Куч Нешто светлуца у мени

Нина Куч, ученица шестог разреда ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић” (Илићево), добитница је бројних награда и похвала на литерарним конкурсима, што јој је послужило и као један од подстицаја за даље стварање које је крунисано првом збирком поезије „Нешто светлуца у мени”. Инспирацију је нашла и у библиотеци, којој је посветила песму, а за наш Часопис отворила је врата свог стваралачког света.

Где налазиш инспирацију за писање?

- Инспирацију налазим свуда, али много песама сам написала код деке и баке на селу. Тамо ми је лепо и мирно и све ме инспирише.

Како је настала твоја прва збирка?

- Моја прва збирка настала је тако што сам прве песме написала у школи, на шта ме је подстакла учитељица Ивана Милошевић. Задавала нам је задатке да пишемо песме и када сам видела да ми то иде од руке, наставила сам.

Шта то светлуца у теби?

- У мени светлуца моја неописива жеља за писањем, стварањем поезије.

Како би некоме препоручила своју књигу?

- Рекла бих му: „Написала сам књигу, препоручујем ти да је прочиташ и да видиш и осетиш моје емоције.”

Шта за тебе значи писање?

- Писање за мене представља нешто у чему сам се пронашла, нешто што волим. Некада ми је лакше да напишем нешто, уместо да кажем. Изговорене речи се забораве, написане можемо изнова прочитати.

Поезија или проза, читање или писање, интернет или књига?

- У суштини и једно и друго! Уживам у писању. И интернет је јако користан.

Лектира или слободан избор?

- Лектира је обавезна, јер је потребно том узрасту, носи неке поруке које тада треба да знамо, а у слободно време читам књиге које сматрам да су мени занимљиве.

Шта волиш да читаш и који писац ти је омиљени?

-Највише поезију и дечје књиге. Омиљени писац ми је Мика Антић.

Спремаш ли нову књигу и ако је одговор потврдан о чему се ради?

-Да, спремам нову књигу. У првој збирци објављено је 57 песама, од тада имам написаних отприлике двадесетак нових. Песме су ми доста озбиљније, јер сам и ја зрелија. Прву збирку сам писала од првог до четвртог разреда. Волим и да цртам, тако да планирам да се неки моји радови нађу у књизи, а цртала сам их непосредно пошто сам написала песму и пратећу тему.

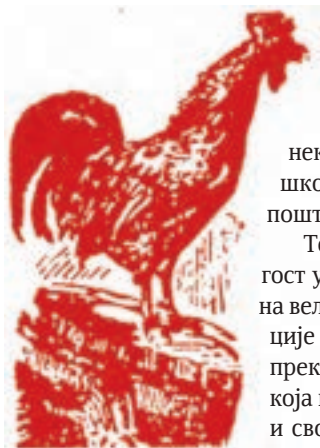
Библиотека

Постоји једно дивно место
Где много књига има,
Оно се зове библиотека
И добродошлицу жели свима .
Свака књига усправно стоји
Немо тугује и ишчекује
Да је неко узме и прочита,
Али нажалост, огромна је штета
Много мало деце има која воле читати.
Већина воли игрице
На популарним уређајима играти.
Волим и ја,
Али волим књигу да прочитам
Јер кажу да човек учи док је жив
И зато за све што не знам
Постоји књига коју могу да питам.
Сви се данас друштвеним мрежама
служе
И зато се са књигом
Све мање друже.
Царство књига полако се руши
Из дечијих интересовања,
А група лепих књижевних речи
У дечјем речнику знатно је мања.

Награда укршеница

	1	ПОЗ. ПЕВАЧИЦА 3. МУЗИКЕ НЕДА	БАРИЈУМ ИМЕ КЊИЖЕВ. РАЦИНА		2	<p>Решења под бројевима крију имена четири српске планине. Пет читалаца који пошаљу тачно решење биће награђено књигама у издању „Корака”.</p> <p>Уколико више читалаца пошаље тачно решење добитници ће бити одређени жребом. Решења слати поштом на адресу: Дечје искре, Саве Ковачевића 5, 34000 Крагујевац, са напоменом „За награду”.</p>				
ЗЛАТНИК ОДРЕЧНА ЗАМЕНИЦА										
				АМПЕР КИШОБРА- НИ						
ЛЕТОВА- ЛИШТЕ У ИСТРИ										
КУЋА ОД БЛАТА И ПРУЋА										
					ПЛА- НИНСКИ МАСИВ У АЗИЈИ					
ЈЕДАН ЗА- НАТЛИЈА БЕРИ- ЛИЈУМ			ОДЈЕК ИМЕ ЊУТНА			ИМЕ БАЛЗАКА АМПЕР		РЕКА У РУСИЈИ КОЗАЧКИ ПОГЛА- ВИЦА	БРОД ЗА ЛОВ НА КИТОВЕ	
СИРОВИНА ЗА ДО- БИЈАЊЕ БОЈА						ИНДУС- ТРИЈСКА БИЉКА ВОЈНИ САВЕЗ				
РАДИЈУС		НАШ ВИО- ЛИНИСТА ТРИПО ГРЧКО СЛОВО								
				РОМАН Л. ЗИЛАХИЈА ОДАБРАНА						
ВОДОТОК	КОСТУР РЕД						МОЛИБДЕН ЛОША НАВИКА			
НИКЛ БИЗМУТ			НОТА МАРКА ЈАП. ТРАНЗИС.			ДРАГИ КАМЕН ЈЕВРЕЈ. ИМЕ				
		ВРАТ КОД ЖИВИНЕ СТРАНО МУШ.ИМЕ					ЛИЧНА ЗА- МЕНИЦА ГЛУМАЦ МАРФИ			
3								ВОЛТ ПОПУ- ПРЕЧНИК		
	СТР. МУШ- КО ИМЕ КАЛИЈУМ				ОДЕЖДА КИСЕОНИК					
4								УГЉЕНИК		

Позив на сарадњу

Дечје искре су пре више од пола века закуцале на врата ваше школе. Током minulих година остало је много сјајних трагова ваших некадашњих ученика на њиховим страницама. Неки од њих данас у вашим школама подучавају нове генерације лепоти и љубави, знању и солидарности, поштењу и искрености.

Током тих деценија доживеле су *Дечје искре* велике успехе, биле радо виђен гост у стотинама школа некадашње велике државе Југославије. Али, биле су и на великим искушењима. Распад те државе и рат на њеним просторима, па санкције и изолација, бомбардовање наше данашње државе Србије – изазивале су прекиде у излажењу вашег и нашег часописа. Али попут митске птице феникс, која из сопственог пепела поново настаје, и *Дечје искре* су обнављале свој живот и своје постојање. Она искра која нас је враћала у живот сте ви, драги наши сарадници – ученици, учитељи, наставници и професори. Многи данашњи учитељи, наставници и професори своје прве саставе и слике објавили су управо у овом часопису.

Зато пружимо шансу и данашњим генерацијама ученика да оставе траг на нашим страницама, траг који ће остати као трајно сведочанство о непоновљивим данима детињства, о сновима и надама пред вратима будућности, о радостима слободног духа и дубоке искрености.

У ово зло време велике пандемије, када је много тога у нашим животима промењено, имамо прилику да и даље будемо на вези. Опет сте, надамо се, у школама, бар повремено, па можете своје радове прикупити тамо, у својим литерарни секцијама, преко својих учитеља и наставника. А можете слати и електронски својим наставницима и учитељима или самостално како на нашу мејл адресу тако и на Фејсбук страницу, са обавезним потписом у коме ћете навести име и презиме, разред и одељење и школу.

Очекујемо ваше прилоге, можда инспирисане и овим изазовом, али и на све остале теме. Живот није стао: другарство, љубав, природа, машта, годишња доба, празници – и даље су ту, око нас и у нама.

Пишите нам, цртајте и шаљите, делите са нама своја размишљања, дилеме, идеје...

Ми смо ту за вас у свако доба.

Адресе за слање радова обичном или електронском поштом, налазе се у импресуму, испод ових редова.

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО
ISSN 0352-6879

Издавач Установа културе „Кораци“

За издавача Златко Милојевић

Уреднички колеџијум

Миодраг Стојиловић, главни и одговорни уредник,
Милош Јовановић, заменик главног уредника,
Никола Говедарица, ликовни уредник, Слободан
Пилиповић, координатор сарадње са школама,
пласман и маркетинг, Сања Живковић, лектор-
коректор, Александар Ђоковић, графички уредник

Редакција

Сања Живковић, Слађана Толић, Никола
Ненковић, Тања Панић, Сања Палибрк, Даница
Станковић

Савети

Миљан Бјелетић, председник, Горан Јоксимовић,
Снежана Рајевац, Љиљана Ђуковић, Анђелка
Армуш, Биљана Милосављевић, Невена
Степановић, Миодраг Стојиловић

Часопис је месечник и излази девет пута годишње.

У време школског распуста не излази. Радове
слати поштом или достављати лично на адресу:
Дечје искре, Установа културе „Кораци“, Саве
Ковачевића 5, 34000 Крагујевац, а литерарни
прилози се могу слати и електронски на адресу
decjeiskre@gmail.com. Рукописи се не враћају.

Цена по примерку 100 динара.

Припрема за штампу „Кораци“

Текући рачун

840-0000001228664-39

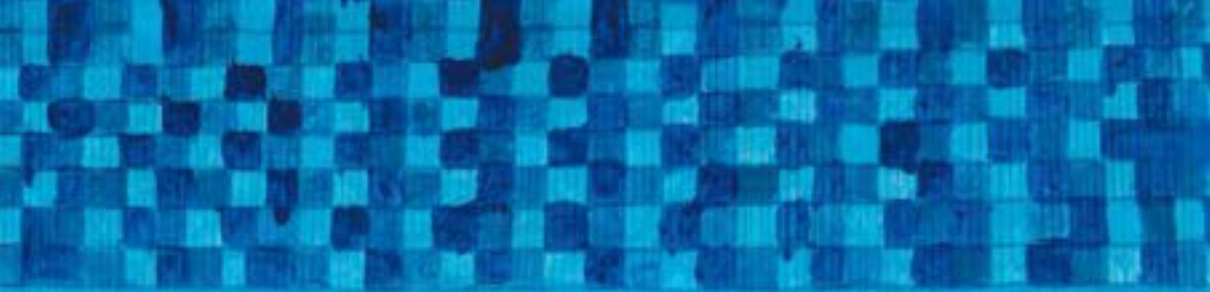
Штампа Донат Граф, Београд

Немања Јовчевић, V/4, ОШ „Јован Појовић”

Василије Младеновић, 8 година, Уметничка регионица ЖИЖАК

Установа културе
КОРАЦИ
decjeiskre@gmail.com

Град
Крагујевац